

BÁO CÁO ĐỀ TÀI NGHIÊN CỨU KHOA HỌC CẤP CƠ SỞ THIẾT LẬP SẮC KÝ ĐỒ VÂN TAY VÀ CÔ LẬP CHẤT ĐÁNH DẤU TỪ DƯỢC LIỆU ÍCH MẪU *Leonurus heterophyllus* Sw

Khoa Thiết lập chất chuẩn-Chất đối chiếu

1. Đặt vấn đề

Ích mẫu là một trong những cây thuốc quý trong Y học cổ truyền Việt Nam cũng như các nước Châu Á khác (Trung Quốc, Hàn Quốc, Nhật Bản, ...). Trong dân gian, ích mẫu được dùng phổ biến để trị nhiều bệnh cho phụ nữ, đặc biệt là phụ nữ sau khi sinh [1,2]. Ngoài ra ích mẫu còn chữa viêm thận, phù thũng, giảm niệu, tiểu ra máu, ích mẫu tươi già đắp trị mụn nhọt, viêm da, lở ngứa, sưng vú, chốc đầu [1, 2]. Những nghiên cứu gần đây đã chứng minh trong ích mẫu có rất nhiều hợp chất diterpenoid, cycloleoneuripeptid, đặc biệt là các chất thuộc nhóm labdan diterpen lacton [4, 6].

Chế phẩm cao ích mẫu là một bài thuốc quý có tác dụng bổ huyết và điều kinh. Mặt hàng này được nhiều công ty dược trong nước sản xuất và bán rộng rãi trên thị trường thuốc đông y. Tuy nhiên cho đến nay vẫn chưa có chất đối chiếu để kiểm tra dược liệu và các sản phẩm từ dược liệu này.

Xuất phát từ thực tế, chúng tôi thực hiện việc thiết lập sắc đồ vân tay chỉ điểm từ đó hướng đến chiết xuất và phân lập các chất chỉ điểm này. Tiếp theo giai đoạn chiết xuất phân lập và xác định cấu trúc chất phân lập chúng tôi tiến hành xây dựng bộ dữ liệu chuẩn các chất vừa phân lập để làm chất đối chiếu nhằm thiết lập chất đối chiếu chiết từ dược liệu phục vụ cho công tác kiểm tra chất lượng các sản phẩm có chứa ích mẫu lưu hành trên thị trường.

2. Mục đích nghiên cứu

- Thiết lập sắc ký đồ vân tay của dược liệu ích mẫu trên cao hexan
- Cô lập chất đánh dấu
- Xác định cấu trúc chất đánh dấu
- Xây dựng bộ dữ liệu cho chất đánh dấu
- Thiết lập chuẩn đối chiếu các chất đánh dấu cô lập dược